

Nieuwsbrief september 2014

Klachtenoverzicht jan – aug 2014 en recente meldingen
Meldpunt Vreemdelingendetentie

1

2 Ontwikkelingen grensdetentie
Brief van staatssecretaris Teeven (VenJ)

Monitoring Immigration Detention
Practical Manual

3

4 Wakes
En andere activiteiten

Meldpunt Vreemdelingendetentie

verzamelt klachten over de omstandigheden in vreemdelingendetentie.

Het doel is om zo meer zicht te krijgen op de detentie-omstandigheden en dit terug te koppelen naar de politiek en media. Daarnaast bieden we hulp bij de opvolging van klachten.

Heeft u een klacht? Bel dan naar 010 - 7470156, vanuit detentie kunt u gratis bellen naar **0800-3388776** of vul het klachten formulier in op onze [website](#).

VERHUIZING 1 AUGUSTUS 2014

Per 1 augustus 2014 is het Meldpunt Vreemdelingendetentie verhuisd naar de Pauluskerk in Rotterdam.

Adres: Mauritsweg 20, 3012 JR ROTTERDAM

1. Klachtenoverzicht jan – augustus 2014 en recente meldingen

Klachtenoverzicht jan – augustus 2014

In jan – augustus 2014 heeft het Meldpunt in totaal 46 meldingen en 143 klachten ontvangen.

Bij splitsing van de binnengekomen klachten, komen wij uit bij de volgende top 5:

1. Medische zorg	34 klachten
2. Klachtenafhandeling	23 klachten
3. Bejegening	19 klachten
4. Straf- en ordemaatregel	14 klachten
5. Contact met de buitenwereld	12 klachten

Wederom staan op nummer 1 de klachten over de (toegang tot) medische zorg in vreemdelingendetentie. Het Meldpunt merkt op dat de (toegang tot) medische zorg in vreemdelingendetentie nog steeds alle aandacht vergt en is in samenwerking met Dokters van de Wereld en Amnesty constant bezig om dit te monitoren.

De meeste klachten die het Meldpunt binnenkreeg waren afkomstig uit detentiecentrum Rotterdam (78), met op de tweede plaats detentiecentrum Zeist (39) en op de derde plek detentiecentrum Schiphol (27). In vergelijking met onze nieuwsbrief van maart 2014, is detentiecentrum Zeist een plaats gestegen.

Recente meldingen

Half verlamde man op straat gezet

Begin juni kwam het Meldpunt in contact met een man die in detentiecentrum Rotterdam verbleef. Een aantal weken daarvoor zou hij 's nachts wakker zijn geworden met aan een kant van zijn lichaam geen gevoel. De man werd overgebracht naar het ziekenhuis en hem werd vermeld dat hij deze verlamming waarschijnlijk voor de rest van zijn leven zou behouden. In de weken daarna liep de man zeer moeizaam met een rollator door het detentiecentrum en door bijkomende ziektes werd het leven van de man in detentie ondraaglijk.

Eind juni werd het Meldpunt plotseling door het detentiecentrum gebeld met de mededeling dat deze ernstig zieke man zonder ander verblijf zou worden afgezet op Rotterdam Centraal Station. Het Meldpunt was van mening dat deze gang van zaken onacceptabel was. Na veelvuldig contact met het detentiecentrum, belangenorganisaties en de advocaat van de man is er door een inzet op alle fronten voor deze zieke man een alternatief gevonden.

Bron: www.radio1.nl

Bron: www.jjie.org

Man bedreigd met plaatsing isolatiecel door psycholoog

Begin mei kreeg het Meldpunt contact met een andere man uit detentiecentrum Rotterdam. Deze man stelde dat hij in het detentiecentrum vaak overmand werd door sombere gedachtes en zou daar graag professionele hulp voor ontvangen. Hij vertelde dat hij tijdens een bezoek aan de psycholoog bedreigd werd met de isolatiecel. De man durfde de psycholoog vervolgens niet meer te vertrouwen, maar vond wel dat hij nog steeds behandeling nodig had. Deze man vertelde ons ook dat hij bewust was van het feit dat als hij zich suïcidaal ging uiten, dat hij opnieuw de kans zou lopen in de isolatiecel geplaatst te worden.

Tijdens een bezoek aan het ziekenhuis, werd deze man continu bewaakt door gewapende bewakers. Hij voelde zich onterecht en onmenselijk behandeld en wilde hierover graag een klacht indienen.

Onheuse bejegening door personeel

In mei kwam het Meldpunt in contact met een jongeman in Zeist. Hij had veel klachten omtrent zijn detentieomstandigheden en wilde graag dat het Meldpunt hem ondersteunde in zijn klachtprocedures. De man vertelde dat zijn contact met de buitenwereld en dan met name met zijn gezin, beperkt werd door regelingen omtrent het telefoneren en bezoeken. Hij kon in detentie een telefoonkaart van maximaal 10 euro aanschaffen, niet veel als men bedenkt dat er al gauw enkele euro's verloren zijn voor een paar minuten bellen. Verzoeken van zijn partner om teruggebeld te worden, werden vaak niet of te laat doorgegeven. Tijdens de bezoeken zou het gezin constant door de bewaking onder toezicht staan, waardoor enige vorm van privacy ontbrak.

Een ander punt waar de man nadrukkelijk over wilde klagen, was de wijze waarop de klachten binnen het centrum werden afgehandeld. Ingediende klachtbriefjes werden vaak niet behandeld of op mondelinge wijze afgedaan, dit is in strijd met hetgeen in artikel 62, eerste lid, Penitentiaire Beginselenwet is vastgelegd. Dit artikel bepaalt dat klaagschriften worden behandeld door een beklagcommissie, bestaande uit drie leden, die wordt bijgestaan door een secretaris.

Doorgaan op de volgende pagina.

Vervolg van vorige pagina.

In die gevallen waar klachtbriefjes mondeling worden afgedaan, is het onmogelijk voor diegenen die het ingediend hebben om in hoger beroep te gaan. Het recht op het aanwenden van een rechtsmiddel werd hier aanzienlijk belemmerd.

Dezelfde man klaagde ook over de manier waarop hij binnen het detentiecentrum door het personeel werd behandeld. Volgens hem en zijn afdelingsgenoten werd alleen hij op een andere manier behandeld. De bewaking hield hem constant in de gaten en had meerdere keren geprobeerd om reacties uit te lokken. Een aantal keren had het geleid tot meerdere dagen opsluiting in zijn cel.

Bezoeken door het Meldpunt

Man met hartklachten

Afgelopen maand is het Meldpunt op bezoek geweest bij een man die in 2006, buiten detentie, een hartaanval had gekregen. De man zat tijdens het bezoek al 6 maanden vast. De man had veel pijnklachten rondom zijn borst waar volgens de man niets aan gedaan werd door de medische dienst in het detentiecentrum. Het Meldpunt had veel contact met deze man en probeerde in samenwerking met de Werkgroep Medische Zorg in Vreemdelingendetentie zicht te krijgen op de medische situatie van deze man. Twee weken na het bezoek aan deze man, kreeg het Meldpunt het goede nieuws te horen van de vrijlating van deze man.

Poging tot suicide

In juni en augustus is het Meldpunt op bezoek geweest bij een man die een poging tot suicide had gedaan. De situatie waarin deze man verkeerde baarde het Meldpunt grote zorgen, waardoor er veelvuldig contact noodzakelijk werd geacht. Gedurende de weken door werd het steeds duidelijker dat deze man zich meer en meer wantrouwend voelde tegenover het detentiecentrum. Vragen durfde de man niet meer via de telefoon te beantwoorden, uit angst dat de gesprekken afgeluisterd werden. Communicatie via de post bleek ook een probleem, de man vreesde dat de post door het detentiecentrum opengemaakt werd.

Begin september gaat het Meldpunt opnieuw op bezoek bij deze man.

2. Ontwikkelingen grensdetentie

Begin augustus heeft staatssecretaris Teeven een brief aan de Tweede Kamer geschreven over grensdetentie van gezinnen met kinderen. In deze brief werd het nieuwe beleid bekendgemaakt omtrent asielzoekersgezinnen met kinderen. Gezinnen met minderjarige kinderen die aan de grens asiel aanvragen, worden in beginsel niet meer in grensdetentie geplaatst, maar worden overgebracht naar een opvanglocatie van het COA als uit een screening blijkt dat er geen vermoeden van kindersmokkel of risico voor de openbare orde is.

- De screening is per 1 september in werking getreden. Voor asielzoekers zonder kinderen blijft de werkwijze ongewijzigd.
- Er komt een werkinstructie voor de IND met formele criteria voor het opheffen/inkorten van grensdetentie voor kwetsbaren. Dit wil echter niet betekenen dat voor iedere kwetsbare vreemdeling detentie zal worden opgeheven.
- Per 20 juni 2015 moet de Procedurerichtlijn geïmplementeerd zijn. Er komt een formele grensprocedure. Dan is er alleen grensdetentie mogelijk indien het asielverzoek kan worden afgewezen vanwege het niet in behandeling nemen, niet-ontvankelijk of kennelijk ongegrond verklaren.
- Het regime blijft "humaan en waardig". Echter zullen er nog steeds beperkte orde- en dwangmaatregelen worden gehandhaafd om een "afgewogen stelsel van sancties te kunnen hanteren".
- Sommige regimekenmerken zullen niet op grensdetentie van toepassing zijn, zoals de meewerkplicht aan terugkeeractiviteiten.
- In de brief laat staatssecretaris Teeven in het midden op welk moment moet worden vastgesteld of detentie wel of niet moet worden voortgezet.
- Het bovenstaande zal tot gevolg hebben dat ongeveer 70% van de asielzoekers in Nederland hun detentie opgeheven zullen zien.

3. Monitoring Immigration Detention

In 2014 is een praktische handleiding over het monitoren van vreemdelingendetentie uitgegeven door The UN Refugee Agency, Association for the Prevention of Torture en de International Detention Coalition. De handleiding is zowel preventief (het voorkomen van mensenrechtenschendingen) als correctief. Het kan als een hulpmiddel dienen voor organisaties zoals het Meldpunt, die vreemdelingenbewaring monitoren.

De handleiding dient als een stappenplan te worden gezien, die gebruikt kan worden bij het monitoren van detentiefaciliteiten. De handleiding geeft bijvoorbeeld een uitleg over waarom mensen gedetineerd zijn of wie er gedetineerd zijn. Daarnaast wordt er ook gesproken over de plekken waar mensen gedetineerd zijn, de duur van de detentieperiode, maar ook over de mensen die het uitvoeren.

Het monitoringsdocument bevat tevens een ontwikkeling van een strategie om de vreemdelingenbewaring goed te monitoren. Zo komen strategieën voorbij waarin wordt verteld wat men dient te doen voor het afleggen van een bezoek aan een gedetineerde. Welke voorbereidingsmaatregelen dienen getroffen te worden? Hoe dient men zich te gedragen tijdens zo'n bezoek? En wat dient er te gebeuren na zo'n bezoek?

Het document bevat daarnaast ook aspecten van vreemdelingendetentie die men dient te examineren. Hoe zijn bijvoorbeeld de detentie- en immigratieprocedures? Hoe zit het met de zorg en veiligheid in detentie? Wat doet men om die veiligheid, orde en discipline te behouden? Hoe is het gesteld met de activiteiten binnen het detentiecentrum? Voldoet de medische zorg? Wat voor personeel loopt er rond en hoe wordt er omgegaan met personen met kwetsbaarheden en risico's?

De organisaties die gezamenlijk het document gepubliceerd hebben, stellen tevens dat het document een belangrijk handvat kan bieden voor diegenen die effectief vreemdelingendetentie willen en kunnen monitoren.

4. Wakes

Wakes detentiecentra's

Op zondag 7 september 2014 om 16:30 was er weer een wake bij het detentiecentrum in Zeist.

Bij wakes wordt er 'gewaakt' over de vreemdelingen in detentie, er wordt stilgestaan bij deze mensen die zonder papieren achter slot en grendel zitten. Tijdens wakes kunt u laten weten dat u het niet eens bent met het huidige regime en kunt u uw stem laten horen. Wilt u hier meer over te weten komen of wilt u zelf een keer een wake bijwonen? U kunt dan samen met vrijwilligers en organisaties de detentietra bezoeken tijdens de komende wake(s):

Detentiecentrum Zeist

Elke eerste zondag van de maand vindt er een wake plaats bij het detentiecentrum in Zeist. Voor meer informatie: klik [hier](#).

Detentiecentrum Rotterdam

Elke eerste zondag van de maand vindt er een wake plaats om 19:00 – 20:00 uur bij het detentiecentrum in Rotterdam. Voor meer informatie: klik [hier](#).

Detentiecentrum Schiphol

Elke tweede zondag van de maand vindt er een wake plaats van 14:00 – 15:30 uur bij het detentiecentrum in Schiphol. Voor meer informatie: klik [hier](#).

Verdiepingsbijeenkomst over isolatie in vreemdelingendetentie

Op 19 september wordt in Amsterdam een besloten verdiepingsbijeenkomst georganiseerd door de Werkgroep Medische Zorg in Vreemdelingendetentie (WMZV). De aanleiding voor het organiseren van de expertmeeting over isolatie in vreemdelingendetentie zijn de bevindingen uit het rapport 'Geketende Zorg' in mei 2014 van de Werkgroep. De bevindingen zijn gebaseerd op de analyse van vijftien medische dossiers van migranten die in 2012 en/of 2013 in vreemdelingendetentie verbleven, waaruit bleek dat isolatie veelvuldig werd ingezet. Met de verdiepingsbijeenkomst wordt beoogd een beknopt overzicht te geven van de stand van zaken met betrekking tot het onderwerp.

Het Meldpunt Vreemdelingendetentie wordt mede mogelijk gemaakt door:

Dokters van de Wereld, K.F. Hein Fonds, Stichting het R.C. Maagdenhuis en Haella.

www.meldpuntvreemdelingendtentie.nl | 010-7470156 | vanuit detentie: 0800-3388776
Stichting LOS – Meldpuntvreemdelingendetentie